

KOSE VALLAVALITSUS

Lp Eleri Lopp-Valdma
ühispöördumise esindaja
elerilopp@hotmail.com

Teie 26.09.2020

Meie 05.05.2021 nr 7-1.2/1104-27

Täiendavate põhjenduste esitamine

Esitasite 26.09.2020 (registreeritud dokumendiregistris 28.09.2020 nr 7-1.2/1104-5 all) arvamuse avalikustatud Kose valla üldplaneeringu kohta. Kose Vallavalitsus esitas põhjendatud seisukohad arvamusele 14.10.2020 kirjaga nr 7-1.2/1104-21. Kose Vallavalitsus esitas [08.02.2020 kirjaga nr 7-1.2/1862](#) Rahandusministeeriumile avaliku väljapaneku ja avaliku arutelu tulemuste alusel korrigeeritud üldplaneeringu lahenduse heakskiitmiseks. Rahandusministeerium korraldas 18.02.2021 ärakuulamise. Rahandusministeerium teatas [05.04.2021 kirjas nr 14-11/3080-14](#), et Kose Vallavalitsus ei ole arvamustele esitanud piisavalt asjakohaseid põhjendusi, mistõttu saadame Teile täiendavalt käesoleva kirja.

Üldplaneeringuga kehtestatavad piirangud või tingimused peavad olema põhjendatud ja kaalutletud, selged, üheselt arusaadavad ning olema selgelt seotud üldplaneeringu ülesannetega tagada piirkonna ruumilist arengut. Piirangute korral peab olema ka mõju hinnatud, sh mis juhtuks siis, kui piiranguid ei seataks.

1. Välistada lageraied ja lubada metsamajandamise viisidena hooldus- ja valikraied (sh looduslikul haljasmaal, haljasalal, parkmetsas, puhke- ja virgestusalal)

Looduslike metsadena on Eestis kogu metsamaa pindalast säilinud 2%¹. Eesti metsamaa puhul on valdavalt tegu pool-looduslike metsadega, mida on kujundatud erinevatel aegadel seal tehtud metsamajanduslike tegevuste kaudu. Kõik need metsad, mis ei ole looduslikud (98%) on olnud teatud ajahetkel ajaloos lagedad, noored, keskealised või siis raieküpsed, ning nendega kaasnevad väärtused on samuti olnud pidevas muutumises. Vastavalt metsade vanusele on tehtud neis vajalikke metsa majandamise töid (s.h. ka uuendusraieid). Hooldus- ja valikraied on seadusandlusega reglementeeritud raieviisid, mida on võimalik kasutada vaid sellist raieviisi võimaldavas metsakoosluses. Nii hooldus- kui ka valikraie läbiviimiseks on seadusandlus ette näinud kriteeriumid, millele peab puistu peale neis tehtud raietöid vastama. Kui puistu tihedus (rinnaspindala) on aga väiksem või ligilähedane normatiivile, milline peab puistu tihedus jääma peale raiet, ei ole seal kas võimalik või mõistlik selliseid raieviise kasutada. Ka hooldusraie alamliik sanitaarraie ei võimalda teha soovitud töid, sest selle käigus on lubatud välja raiuda puistust vaid kindlatele tunnustele vastavaid puid. Vastavalt metsaseadusele (edaspidi MS) on metsa majandamine säästev, kui see tagab elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisvõime ja elujõulisuse ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimaluse. Piirates üldplaneeringuga võimalikke kasutatavaid raieviise, läheme me vastuollu MS-ga kokku lepitud säästva metsa majandamise põhimõtetega. Metsa majandamise võtted metsamaadel peavad võimaldama metsa erinevaid kasutusviise – uuendamist, kasvatamist, kasutamist ja kaitset. Metsa uuendamise, kasvatamise, kasutamise ja kaitse tagamine ei ole võimalik, kui osa selleks tegevuseks

¹ https://www.keskkonnaagentuur.ee/sites/default/files/09_keskkond_26.08.pdf

vajalikke raieviise on keelatud. Lubades vaid teatud kindlat raieliiki, ei ole tagatav metsaseaduse mõte, et metsades on vaja kindlustada ka samaväärse uue metsa kasvatamine. Looduslikule haljasmaale olemuslike väärtuste ja funktsionaalsuse säilimine tagatakse nendel aladel seadusandlikele aktidele vastava tegevuse lubamisega.

Eelnevale tuginedes nõustume Teie ettepanekuga parandada üldplaneeringus kasutatud lauset: „*Loodusliku haljasmaa määramise eesmärk eelkõige on säilitada maa-alad looduslikuna.*“, täiendades seda sõnaga „poollooduslikuna“. Uus lause sõnastus oleks järgmine: „*Loodusliku haljasmaa määramise eesmärk on eelkõige säilitada maa-alad pool-looduslikuna või looduslikuna.*“.

Haljasala ja parkmetsa maa-alal seati üldplaneeringuga hoolduskava koostamise kohustus. See tähendab, et hoolduskavaga reguleeritakse muude kaitsekorralduslike meetmete kõrval ka metsamajanduslikke tegevusi. Selguse huvides täiendame veel seletuskirja, et hoolduskava koostamisel tuleb arvestada pargi eesmärki, kaitsealuse pargi puhul kaitse-eesmärki, analüüsida väärtusi ja kirjeldada väärtuste kaitseks vajalikke meetmeid ning määrata kaitsekorralduslikud meetmed põhiväärtuste säilimiseks. Täiendame ka ptk 4.9 viitega parkide hoolduskavale, kuna osad pargialad on määratud puhke- ja virgestuse maa-alaks.

Planeerimisseaduse § 75 lg 1 punkti 21 kohaselt lahendatakse üldplaneeringuga ühe ülesandena asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele piirangute seadmine. MS § 23¹ sätestab, et planeeringuga asula või elamu kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratud metsa majandamisel võib kohaliku omavalitsuse üksus kokkuleppel maaomanikuga planeeringuga seada piiranguid uuendusraie tegemisel raieliigile ning lageraie tegemisel langi suurusele ja raievanusele.

Juhime tähelepanu, et asula või ehitiste kaitseks õhusaaste, müra, tugeva tuule või lumetuisu eest või tuleohu vähendamiseks või metsatulekahju leviku tõkestamiseks määratavate metsade säilimisele ja nende püsikindluse tõstmisele ei aita kaasa vaid hooldus- ja valikraiete lubamine neis metsades, kuna nimetatud raieviisid on võimalikud vaid neis metsaosades, mille takseertunnused võimaldavad nende raieviiside kasutamist. Nt metsa tuule- ja tormikindluse säilitamiseks vajalikud hooldustööd võivad vajada rohkemate puude raiet, kui seadusjärgse terminiga – valikraie või hooldusraie - üldse lubatav on.

Tulenevalt eeltoodust leiame, et Kose valla üldplaneeringuga muude raiete (va valikraie ja hooldusraie) keelamine nimetatud aladel ei ole kooskõlas MS-i ja teiste õigusaktidega. Oleme jätkuvalt seisukohal, et metsa majandamist reguleerib Eesti Vabariigis MS koos alamaktidega. Täiendavad suunised metsade majandamiseks peab seadma riiklik metsanduse arengukava, mille koostamine on taaskäivitunud. Praegusel hetkel puudub Eesti riigis avalik kokkulepe metsade kasutamise, sh metsade majandamise eesmärgi ja mahtude osas. Elanike mure metsade säilimise ja jätkusuutliku kasutuse osas on igati mõistetav. Omavalitsuse tasandil on teemat võimalik reguleerida õigusaktide ja ametnike pädevuse piires, kuid seatavatele tingimustele peaksid tuge andma riiklikud suunised. Metsa majandamine sõltub lisaks omanike soovidest ja laiema avalikkuse ootustest ka metsa seisundist, küpsusvanusest, tagavarast jne.

Juhul, kui metsanduse arengukavaga tehakse ettepanek seadusandluse muutmiseks, siis kajastub see automaatselt ka üldplaneeringuga seatud tingimustes juhul, kui üldplaneering sisaldab teksti, et metsade majandamine Kose vallas toimub vastavalt seadusandlike aktidega seatud piirangutele.

Kose valla jaoks on oluline, et olemasolevad rekreatsioonivõimalused säilivad, võimaldatakse tingimusi parendada ning metsa majandatakse nii, et ka 100 aasta pärast oleks tegemist siiski metsamaaga, mida kohalikud inimesed saaksid aktiivselt kasutada rekreatsiooni eesmärgil.

Eelnevast tulenevalt on üldplaneeringu koostamisel tehtud koostööd Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) spetsialistidega ja seatud põhimõtted kõrge puhkeväärtusega ja/või asula kaitseks vajalikule riigimetsale. Kose Vallavalitsuse hinnangul on otstarbekas keskenduda just riigimetsale lähtuvalt RMK põhimääruses sätestatud laiematest eesmärkidest (sh metsa kasutamine rekreatsiooniks, maastiku, pärandkultuuriobjektide ja kaitstavate loodusobjektide hoidmine). Üldplaneeringuga on kokku lepitud, et kõrge puhkeväärtusega ja/või asula kaitseks vajalikud riigimetsad määratakse kõrgendatud avaliku huviga metsadeks (kattuvad osaliselt ka loodusliku haljasmaa, puhke- ja virgestuse maa-aladega) ning neile koostab RMK koostöös valla ja kohaliku kogukonnaga nende alade metsade majandamise pikaajalised kavad, lähtudes ja täpsustades ptk 5.4 põhimõtteid. Koostöös lepitakse kava koostamisel kokku ka lubatud raieliik ja raiealade pindala. Kava koostamise kohustus sisaldub üldplaneeringu seletuskirja ptk 5.4. tingimusena. Teatud juhtudel või aladel võibki kava koostades välja tulla, et metsade uuendamiseks ei pea kasutama lageraiet või seatakse lageraie tegemisele täiendavaid tingimusi.

RMK on tänaseks koostanud ja avalikustanud kolme Kose vallas asuva kõrgendatud avaliku huviga ala [metsa majandamise kavade projektid](#). Koostatud kavade projektide alusel on Kose Vallavalitsus seisukohal, et riigimetsa kõrgendatud avaliku huviga aladel planeeritavad metsamajanduslikud tegevused, ei kahjusta Kose valla riigimetsades olevate väärtuste säilimist pikemas perspektiivis.

Eraomanduses paikneval metsamaal riigimetsaga sarnased eesmärgid puuduvad (kui need ei tulene õigusaktidest), seetõttu ei ole meie hinnangul täiendavate kitsenduste seadmine erametsale otstarbekohane ja põhjendatud. Samuti on erametsa omanikud pöördunud Kose Vallavalitsuse poole ning ei ole piirangute seadmisega nõustunud. Kose Vallavalitsuse arvates puuduvad hetkel probleemid erametsade majandamisega. Samuti ei näe vajadust, et hajaasustuses tuleks lageraiet piirata elamute ümbruses, sest enamasti on ümbritsev mets maaomaniku oma kodu kaitseks ja tarbeks. Üldjoontes kolitakse just seetõttu hajaasustusse, et oleks tagatud privaatsus ning saaks looduskeskkonnas rohkem viibida.

Üldplaneeringut ei saa võrdsustada metsamajandamise kavaga, kuna nad on olemuslikult ja ülesannetelt põhimõtteliselt erinevad. Küll aga oleme kasutanud võimalust üldplaneeringus seada täiendavaid eeltingimusi metsamajandamise kavade koostamiseks kõrge puhkeväärtusega ja/või asula kaitseks vajaliku riigimetsa osas. Oleme seisukohal, et selline lähenemine on kohane omavalitsuse strateegilist arengut pikaajaliselt suunavale arengudokumendile. Üldplaneeringuga on võimalik väärtuste kaitseks ja kasutamiseks seada tingimusi ka raieliiki otseselt reguleerimata. Üldplaneeringule kohaselt on seletuskirjas toodud tingimused suunatud lõpptulemusele, st selgitavad ruumilist eesmärki, st millist metsaala kõrge puhkeväärtusega ja/või asula kaitseks vajalikku riigimetsa soovitakse näha. Üldplaneering ei kavanda metsamaale suuremahulisi ehituslikke arenguid, asustuse suunamisel on tähtsaks peetud senise asustusstruktuuri jätkusuutlikku edasiarendamist.

Leiame, et ettepanekuga ei ole piisavalt kaalutud Kose valla metsades lageraie keelamise pikaajalisi mõjusid metsade ning nende kasutusvõimaluste säilimisele selles piirkonnas. Kose Vallavalitsus on üldplaneeringu koostamise käigus jõudnud seisukohale, et avalik huvi väärtusliku metsa kasvatamiseks tulevastele põlvetele kaalub üles avaliku huvi keelata üks või teine seadusega lubatav ja säästvat metsandust tagav raieviis.

Piiranguid metsa majandamisele on võimalik ÜP koostamise käigus seada PlanS § 75 lõike 1 punktide 14, 16 või 20 alusel. Kõiki neid võimalusi on ÜP koostamise käigus arvestatud ja vajadusel ka täiendavad piirangud kehtestatud.

Kose Vallavalitsus on seisukohal, et täiendavate piirangute seadmine looduslikul haljasmaal, haljasalal, parkmetsas, puhke- ja virgestusalal asuvatele metsadele ei ole põhjendatud ja läheb vastuollu MS-ga kokku lepitud säästva metsa majandamise põhimõtetega. Piirangud metsade majandamisele on võimalik seada riigimetsas kõrgendatud avaliku huviga metsalade määramise ja neile koostöös omavalitsusega koostatavate metsa majandamise kaudu.

2. Nimetada (määrata) väärtuslikud looduskooslused (sh kõikide jõe-, oja- ja allika äärsete metsade ulatuses)

Kose Vallavalitsus on seisukohal, et keskkonnaseire toimub keskkonnaministri poolt 1. märtsil 2019 kinnitatud [riikliku keskkonnaseire programmi](#) alusel. Seire käigus kogutud andmeid säilitatakse digitaalses andmebaasis (EELIS, KESE). Riiklikul tasemel on tagatud, et väärtuslikud loodusväärtused Kose valla piirides on seiratud ja saavad vajadusel kaitstud. Kose Vallavalitsus ei pea vajalikuks ja põhjendatuks täiendavalt riiklikule seirele, mida korraldab Keskkonnaagentuur, algatada Kose valla piirkondlikku loodusväärtuste seiret. Looduse kaitsmise süsteem on Eesti Vabariigis üles ehitatud selliselt, et [oma panuse](#) võib täiendavalt riiklikele programmidele anda igaüks.

Kose Vallavalitsus on seisukohal, et Eesti Vabariigis on kasutusel normatiivaktid, mis reguleerivad kõiki nimetatud tegevusi ning Kose vald ei pea põhjendatuks ja vajalikuks tellida ekspertiise või uuringuid, mis peaks sisuliselt tegelema uuringuga, kas väärtuslikke koosluseid on Eesti looduse säilimiseks piisavalt määratud.

3. Nimetada (määrata) puhkemetsad ja roheline võrgustiku alad (sh iga küla, asula ja aleviku lähiümbruses asuvate metsade ulatuses)

Roheline võrgustik on määratud maakonnaplaneeringuga ja üldplaneeringuga on võimalus täpsustada rohevõrgustiku toimimist tagavaid tingimusi ning määrata sellest tekkivaid kitsendusi. Kose Vallavalitsus on kogu planeeringu koostamise käigus saanud sisendeid erinevate metsaalade määramiseks kas siis puhke- või kaitsemetsadeks. Nimetatud ettepanek sisaldab endas vastuolu. Kogu valla territoorium on jagatud asustusüksusteks (küladeks). Võib olla nii, et küla lähiümbruses asuv mets asub tegelikult juba teise küla territooriumil. Ettepaneku mõte ilmselt on olnud see, et teatud looduses hästi piiritletavad metsatukad nimetada selle või teise küla puhkemetsaks ja rohevõrgustiku alaks. Selline ettepanek ei haaku hästi rohevõrgustiku ideoloogiga, mille eesmärk on ühendada omavahel alad, millel säilib ala looduslik või pool-looduslik ilme. Selle ettepaneku alusel tuleks tekitada nn rohelised saarekesed külade ümber, mis ei pruugi saada seostatud suurema ja toimiva rohevõrgustikuga. Sellisel juhul ei ole sel määramisel ka mingisugust funktsiooni. Puhkemetsad on määratud tiheasustusaladel või nendega piirnevatel aladel Kose Vallavalitsuse ametnike poolt ja üldplaneeringu menetluse jooksul esitatud ettepanekute alusel ning ühesuguse reegli kehtestamist ei pea Kose Vallavalitsus põhjendatuks, sest metsade iseloom on erinev ning nende kasutamise aktiivsus on erinev (nt ei saa võrrelda nn Aasumäe metsa Sika metsaga, Aasumäe metsa Kose-Uuemõisa metsaga). Puhkemetsad ei ole kõik metsad Kose valla territooriumil, vaid puhkemetsad on need metsad, mida kohalik elanik või külastatav inimene, kasutab aktiivselt rekreatsiooniks. Riigimetsa osas on need välja toodud skeemidena ja seega on tegemist üldplaneeringu mõistes kõrgendatud avaliku huviga metsadega. Kõigile nn kohaliku kogukondade või elanike poolt aktiivselt külastatavatele riigimetsadele, laieneb koostöös RMK-ga kõrgendatud avaliku huviga metsaala staatus ja seal tehtavad tööd lepitakse kokku aladele koostatava metsa

majandamise kava koostamisel. Juhime tähelepanu, et kava koostades seatakse piiranguid selliselt, et oleks kogukonnale arusaadav, milline näeb raiutud ala välja peale raietegevust, kas seal on piisavalt valgust ja ruumi uute puude väljakasvatamiseks ja kuidas on raiutav ala olemasolevasse maastikupilti sobitatud. Kultuuriliste, sotsiaalsete, ökoloogiliste ja majanduslike aspektide vahel on vaja leida kompromiss, siis on metsa majandamine jätkusuutlik. Tegelik küsimus ei ole selles, mis nime all ja kui suurel pindalal metsas raieid teostatakse.

Kose Vallavalitsus on seisukohal, et puhkemetsade ja roheline võrgustiku paiknemine ja piirangud Kose valla territooriumil on planeeritud viisil, mis tagab puhkemetsade säilimise ning roheline võrgustiku toimimise ja sidususe.

4. Raiepiirangute seadmine (sh turismiobjektide lähiümbruses)

Hooldus- ja valikraied on seadusandlusega reglementeeritud raieviisid, mida on võimalik kasutada vaid sellist raieviisi võimaldavas metsakoosluses. Vastavalt MS-le on metsa majandamine säästev, kui see tagab elustiku mitmekesisuse, metsa tootlikkuse, uuenemisevõime ja elujõulisuse ning ökoloogilisi, majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi rahuldava mitmekülgse metsakasutuse võimaluse. Piirates üldplaneeringuga võimalikke kasutatavaid raieviise, läheme me vastuolult MS-ga kokku lepitud säästva metsa majandamise põhimõtetega. Metsa majandamise võtted metsamaadel peavad võimaldama metsa erinevaid kasutusviise – uuendamist, kasvatamist, kasutamist ja kaitset.

5. Koostada uuringud ja analüüsid metsa majandamisega seonduva kohta

Üldplaneeringu koostamisel on rakendatud tasakaalustatud käsitlemise põhimõtet, lähtudes nii majanduslikest, sotsiaalsetest kui kultuurilistest ja looduslikest aspektidest. Avalikest andmebaasidest pärinevate andmete olemasolu on piisav, et tagada PlanS toodud ülesannete lahendamine üldplaneeringule omases täpsusastmes ja arvestades Kose valla eripäraga. Rohelise võrgustiku käsitus on kooskõlas Keskkonnaagentuuri poolt koostatud „Rohevõrgustiku planeerimisjuhendiga“. Rohevõrgustiku ülevaatamisel on järgitud juhendis väljapakutud etappe. Muuhulgas koostati tugiplaan kajastamaks ka rohevõrgustiku täpsustamiseks vajalikke valdkondi ja nähtusi, põhinedes andmeallikatele, mida on välja toodud „Rohevõrgustiku planeerimisjuhendis“ lk 19 (Etapp I, Samm I). Rohevõrgustiku ülevaatamine (juhendi järgne Samm 2) toimus looduseksperdi eelneva töö põhjal ka üldplaneeringu töögrupi tööseminaril (14.11.2018). Lähenedes on kooskõlas „Rohevõrgustiku planeerimisjuhendiga“, mis toob välja, et kui ruumilised eeldused ja vajadused on kooskõlas, ei ole vaja rohevõrgustiku suuremahulist täpsustamist ja detailsemat käsitlust. Juhendis on toodud kokkuvõtlik suunis (lk 27): *Ülesannete lõikes RV ülevaatamisel tuleks veenduda, kuivõrd on tagatud konkreetse funktsiooni osas ruumilised eeldused RV toimimiseks – kas RV alad asuvad “õigetes kohtades”. Juhul, kui ruumilised eeldused ja vajadused on kooskõlas, ei vaja RV suuremahulisi täpsustamisi. Juhul, kui eeldustes ja vajadustes esineb ebakõla ja see on omavalitsuse kontekstis oluline, tuleb RV teemaga detailsemalt edasi tegeleda etapi II juhiste alusel.* Kose valla rohevõrgustiku puhul on KSH ekspertrühm leidnud et võrgustik on üldjoontes toimiv, ruumilistes eeldustes ja vajadustes ei leitud põhimõttelisi ebakõlasid. Täpsustusi siiski vajalikuks peeti. Analüüsi käigus on roheline võrgustiku alast välja arvatud ca 101 ha ulatuses maad (nt põllumaa/haritav maa), teistes asukohtades rohevõrgu ala laiendatud kokku ca 219 ha ulatuses. Põhjalikum ülevaade täiendustest on toodud KSH aruandes.

Kose Vallavalitsus on analüüsinud esitatud ettepanekut ja jõudnud seisukohale, et üldplaneeringu eesmärk ei ole metsa majandamise mõjude uurimine juhul, kui see toimub vastavalt kehtivale seadusandlusele. Metsa majandamise mõjude uurimise ja selgitamisega tegeletakse riiklikul tasemele metsanduse arengukava koostamise käigus ja sealt tulevad vajalike muudatuste tegemiseks

seadusandlusse. Juhime tähelepanu, et PlanS § 92 lg 1 kohaselt vaatab üldplaneeringu üle kohaliku omavalitsuse volikogu iga viie aasta tagant. See tähendab, et, kui ülevaatamisel selgub, et vajalik on teatud tingimuste / põhimõtete täiendamine ja/või muutmine, on alati võimalik KOV-l algatada uus üldplaneering. Ka tänasel päeval ei ole metsa majandamise kohta nõutav uuringute ja analüüside koostamine, v.a juhul, kui tegevus ei kvalifitseeru metsamajandusliku tegevuse alla, mida on nimetatud [KeHJS](#). Rohevõrgustiku tingimused on seatud vastavalt reaalsele arendussurvele ja Kose valla vajadustele. Rangem käsitus ei ole vajalik, kuna roheline võrgustik ei ole ohustatud, toimivus säilib üldplaneeringu tingimusi järgides.

Kose Vallavalitsus on eespool toodule tuginedes jätkuvalt seisukohal, et Eesti Vabariigis on olemas seadusandlus, mis reguleerib kõiki nimetatud tegevusi ning Kose Vallavalitsus ei pea põhjendatuks ja vajalikuks tellida täiendavalt üldplaneering koostamise käigus ekspertiise või uuringuid, mis peaks sisuliselt tegelema uuringuga, kas Eesti Vabariigi seadusandlus on Eesti looduse ning muude väärtuste säilimise seisukohalt piisav. Üldplaneering on erinevaid huve tasakaalustav ja arengut suunav dokument.

6. Maavara kaevandamine ja karjäärid

Maardlate planeerimine või nendega seotud küsimuste käsitlemisel on tegemist ruumiotsustega, mis tehakse vastavalt valdkondlikele õigusaktidele ja arengukavadele väljaspool ruumilist planeerimist. Kuid üldplaneeringuga on seatud tingimused, millega tuleb kaevandamistegevusel arvestada. Selgitasime 14.10.2020 kirjaga, et maavarade liigi, varude hulga ja kaevanduslubade kehtivusaja info üldplaneeringus kajastamine ei ole vajalik ja põhjendatud, kuna tegemist on ajas muutuva infoga. Et maaomanikul oleks selge, milliste andmeallikate poole tuleb info saamiseks pöörduda, lisame ptk 4.13 viite, et ajakohane ja kohapõhine info maardlate kohta on kättesaadav Maa-ametist ([maardlate rakendus](#)).

Lisaks on Rahandusministeerium jaganud informatsiooni, et Keskkonnaministeerium esitas 25.06.2020 kirjaga nr 14-6/20/2859 Rahandusministeeriumile taotluse Harju maakonna maavarade teemaplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise algatamiseks. Teemaplaneeringu peamiseks eesmärgiks on määratleda perspektiivsete ehitusmaavarade ja turba uuringualade ja kaevandamisalade paiknemine, samuti ka olemasolevate karjääride laiendamine. Perspektiivsed alad määratakse lähtuvalt riigi huvist ja koostöös kohalike omavalitsuste üksustega arvestades majanduslikke, kultuurilisi, sotsiaalseid ning looduskeskkonnale avalduvaid mõjusid, mida hinnatakse KSH raames. Läbi teemaplaneeringu soovib riik suunata ettevõtteid perspektiivsetele aladele geoloogilisi uuringuid tegema.

7. Kultuuriväärtused

Asjakohane info mälestiste, sh nende asukohtade ja kaitsevööndite kohta, on leitav kultuurimälestiste riiklikus registris (<http://www.muinas.ee/register>). Kaitsevöönd kajastub Maa-ameti kitsenduste kaardil. Vastavad viited sisalduvad seletuskirjas. Õigusaktide ja nendest tulenevate kitsenduste üldplaneeringusse ümberkirjutamist Kose Vallavalitsus ei poolda. Planeerimise hea tava järgi peaks planeeringus kajastuma vaid volikogu poolt kehtestatav osa. Seaduste ja nendest tulenevate kitsenduste üldplaneeringu seletuskirjas tsiteerimine ja/või joonisel kajastamine ei ole asjakohane. Õigusaktidele tuginemine on osa kaalutlusest, kuid planeeringu materjalides tuleks piirduda üldise õigusaktile viitamisega, mitte tuues välja konkreetseid sätteid ning kopeerides lõike seadustest. Selline lähenemine aitab vältida üldplaneeringu „kiiret vananemist“ ning segadust põhjustavaid olukordi, kus kehtiva õigusakti asemel lähtutakse üldplaneeringu koostamise hetkel kehtinud õigusaktiga sätestatust.

Andmed pärandkultuuri paiknemise, olemuse ja seisukorra kohta on koondatud Eesti Looduse Infosüsteemi EELIS, mida haldab Keskkonnaagentuur. Info on leitav ka Maa-ameti geoportaalist. Vastavad viited koos selgitusega, et pärandkultuuri andmete koondamisega tegeleb RMK, sisalduvad ptk 5.1.2. Oluline on kogu kultuuripärandi andmete koondamine ühtsesse registrisse, et tagada terviklik ülevaade pärandkultuuriobjektidest. Sellest tulenevalt on nende registris kajastamine üldplaneeringus kajastamisest olulisem. Kose vald on Teie poolt esitatud nimekirja RMK-le edastanud.

Kose Vallavalitsus on jätkuvalt seisukohal, et üldplaneeringus on käsitletud kultuuriväärtusi piisava üldistustasemega ja seaduste ning nendest tulenevate kitsenduste üldplaneeringu seletuskirjas tsiteerimine ja/või joonisel kajastamine ei ole asjakohane ega vajalik. Üldplaneeringu seletuskiri ja joonised peavad olema selged ning andma inimestele piisavas koguses informatsiooni neid puudutava teema kohta.

Kokkuvõtteks võime öelda, et Kose üldplaneeringu koostamise peamine eesmärk on valla ruumilise arengu suunamine. Ruumilise arengu planeerimisega määratakse üldised printsiibid, kuidas erinevate maakasutuse juhtviisidega aladel võiks kohaliku kogukonna vaates tegevusi planeerida. Spetsiifilisi tegevusi erinevate maakasutusviiside puhul reguleerib Eesti Vabariigi vastavate tegevustega seotud seadusandlus. Üldplaneeringuga täiendavate piirangute seadmise vajadust lisaks seadusandlikele aktidele on Kose Vallavalitsus kaalunud, kaasates erinevaid huvirühmi nende otsuste tegemisse, ning põhjendatud vajaduse korral ka täiendavaid piiranguid seadnud (nt hoolduskava koostamise nõue, riigimetsa kõrgendatud avaliku huviga metsa majandamise kavade koostamise nõue).

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Merle Pussak
vallavanem

Teadmiseks: Rahandusministeerium (info@fin.ee)

Enelin Alter, enelin@kose.ee, 6339325